

ELYn päätös Savolan tuulivoimahankkeen YVA-menettelystä

Kunnanhallitus 08.05.2023 § 110

Valmistelija

Ympäristöasiantuntija Nita Tuomi; vs. kunnanjohtaja Ulla Nikulainen, 040 488 3211, ulla.nikulainen@lapinlahti.fi

Lapinlahden kunnanhallitus (20.2.2023 § 42) toimitti Pohjois-Savon ELY-keskukselle kirjeen, jossa se esitti ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) soveltamista Tuulikolmion (hankkeesta vastaava) Lapinlahden Savolan tuulivoimahankkeeseen. Savolan hankealueelle on tarkoitus rakentaa 5 kpl teholtaan 6–7 MW:n tuulivoimalaa, joiden kokonaiskorkeus olisi enimmillään 275 metriä.

Hankealueelle on tarkoitus laatia maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 77a §:n mukainen tuulivoimaosayleiskaava, jota koskeva osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on ollut nähtävillä Lapinlahden kunnassa 2.2.–3.3.2023 välisen ajan.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017, YVA-laki) 3 §:n 1 momentin sekä lain liitteen 1 hankeluettelon 7e kohdan nojalla YVA-menettelyä sovelletaan tuulivoimahankkeeseen silloin, kun yksittäisten laitosten lukumäärä on vähintään 10 kappaletta tai voimaloiden kokonaisteho vähintään 45 megawattia. Savolan hankesuunnitelma alittaa edellä mainitut raja-arvot eikä siihen näin ollen sovelleta YVA-menettelyä suoraan YVA-lain 3 §:n 1 momentin perusteella. YVA-lain 3 §:n 2 ja 3 momentin mukaisesti menettelyä voidaan kuitenkin yksittäistapauksissa soveltaa myös hankeluettelohankkeita pienempään hankkeeseen, jos tämä todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, hankeluettelohankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Yksittäistapausharkintaa tehtäessä on otettava huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne. Päätöksenteossa huomioitavista seikoista on säädetty tarkemmin YVA-lain liitteessä 2.

Kunnanhallituksen aloitteen takia ELY-keskus ratkaisee YVA-menettelyn soveltamista koskevan asian Savolan hankkeen osalta tekemällä asiasta edellä mainitun YVA-yksittäistapauspäätöksen. Ennen YVA-lain 13 §:n mukaisen päätöksen tekemistä ELY-keskus varaa jakelussa mainituille mahdollisuuden antaa lausuntonsa YVA-menettelyn tarpeellisuudesta hankkeessa sekä muista päätöksenteossa huomioitavista seikoista.

Lausunnot pyydetään 17.5.2023 mennessä.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Lapinlahden kunnanhallitus edellyttää, että YVA-menettely toteutetaan.

Perustelut menettelyn toteuttamiseen:

Hanketoimijalla on ollut paljon puutteita toimitetuissa materiaaleissa jo aiemmin ja erityisesti OAS-käsittelyn aikana.

Liitteenä olleessa meluselvityksessä tarkastelu on tehty tuulivoimaloilla, joiden napakorkeus on 165 metriä. Hankkeen tuulivoimaloiden maksimikorkeudeksi on kuitenkin esitetty 275 metriä, jolloin myös napakorkeuden on oltava mallinnuksessa tarkasteltua suurempi. Erot äänen leviämisessä napakorkeudesta riippuen tulee esittää tarkastelussa.

Natura-alueen melutaso on tarkastelun mukaan 35–45 dB. Ohjearvo kansallispuiston melutasoksi on 40 dB, ja Natura-alueen ollessa suojeltu ympäristöarvojen puolesta voisi olla perusteltua pyrkiä samaan ohjearvoon.

myös Natura-alueella. Tämän pohjalta voimaloiden sijoittamista hieman kauemmas Natura-alueesta voisi tarkastella.

Tuulivoimaloiden perustuksille ei esitetä toimenpiteitä voimaloiden toiminnan loputtua.” Jätelain 72 §:n ja sen esitöiden mukaan roskaamiskieltoa sovelletaan myös sellaiseen esineeseen ja aineeseen, joka ei kiistatta ole jätettä, mutta voidaan sen kunnan, huolenpidon puutteen tai sijaintipaikan perusteella päätellä hylätyksi tai käytöstä poistetuksi. Näiden perusteella perustukset sekä maakaapeloinnit kuuluisi poistaa toiminnan jälkeen alueelta.

Puutteet luonto- ja linnustoselvityksissä on korjattava tulevalla maastokaudella. Kurjen mahdollista häiriintymistä alueella tulee tarkastella huolellisesti, koska sen on Suomen direktiivilaji.

Päätös

Lapinlahden kunnanhallitus päätti edellyttää, että YVA-menettely toteutetaan.

Perustelut menettelyn toteuttamiseen:

Hanketoimijalla on ollut paljon puutteita toimitetuissa materiaaleissa jo aiemmin ja erityisesti OAS-käsittelyn aikana.

Liitteenä olleessa meluselvityksessä tarkastelu on tehty tuulivoimaloilla, joiden napakorkeus on 165 metriä. Hankkeen tuulivoimaloiden maksimikorkeudeksi on kuitenkin esitetty 275 metriä, jolloin myös napakorkeuden on oltava mallinnuksessa tarkasteltua suurempi. Erot äänen leviämässä napakorkeudesta riippuen tulee esittää tarkastelussa.

Natura-alueen melutaso on tarkastelun mukaan 35–45 dB. Ohjearvo kansallispuiston melutasoksi on 40 dB, ja Natura-alueen ollessa suojeltu ympäristöarvojen puolesta voisi olla perusteltua pyrkiä samaan ohjearvoon myös Natura-alueella. Tämän pohjalta voimaloiden sijoittamista hieman kauemmas Natura-alueesta voisi tarkastella.

Tuulivoimaloiden perustuksille ei esitetä toimenpiteitä voimaloiden toiminnan loputtua.” Jätelain 72 §:n ja sen esitöiden mukaan roskaamiskieltoa sovelletaan myös sellaiseen esineeseen ja aineeseen, joka ei kiistatta ole jätettä, mutta voidaan sen kunnan, huolenpidon puutteen tai sijaintipaikan perusteella päätellä hylätyksi tai käytöstä poistetuksi. Näiden perusteella perustukset sekä maakaapeloinnit kuuluisi poistaa toiminnan jälkeen alueelta.

Puutteet luonto- ja linnustoselvityksissä on korjattava tulevalla maastokaudella. Kurjen mahdollista häiriintymistä alueella tulee tarkastella huolellisesti, koska sen on Suomen direktiivilaji.

Kunnanhallitus 07.08.2023 § 167
307/10.02.02/2022

Valmistelija

vt. kunnanjohtaja Ulla Nikulainen, 040 488 3211, ulla.nikulainen@lapinlahti.fi

Pohjois-Savon ELY-keskus antoi 30.6.2023 (POSELY/723/2023) ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017, YVA-laki) 13 §:n mukaiseen päätöksen YVA-menettelyn soveltamisesta Lapinlahden Savolan tuulivoimahankkeessa.

Päätöksen teon pohjaksi YVA-yksittäistapauspäätöksen tekemistä ELY-keskus varasi Lapinlahden kunnanhallitukselle, kunnan ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisille sekä kaavoitukselle ja rakennusvalvonnalle mahdollisuuden esittää omat näkemyksensä hankkeesta vastaavan toimittamista tiedoista, YVA-menettelyn soveltamistarpeesta sekä muista päätöksenteossa mahdollisesti huomioon otettavista seikoista. Lausuntopyyntö lähetettiin myös Pohjois-Savon maakuntaliitolle.

ELY-keskus pyysi hankkeesta vastaavalta kirjallista vastinetta annetuista lausunnoista.

Lisäksi ELY-keskuksella on päätöstä tehdessään käytössään hankkeesta vastaavan toimittamien tietojen ja saatujen viranomaislausuntojen lisäksi seuraavat aineistot:

- Savolan tuulivoimaosayleiskaavaa koskeva osallistumis- ja arviointisuunnitelma (kaavaluonnosvaiheen päivitetty versio 6.4.2023);
- Savolann tuulivoimaosayleiskaavan luonnosvaiheen kaavakartta (21.4.2023) ja luonnosvaiheen kaavaselostus (21.4.2023);
- Iso-Petäjämäen ja Tielammen tuulivoimahankkeiden YVA-ohjelmat sekä niistä annetut yhteysviranomaisen lausunnot.

ELY-keskukselle oli päätöksentekomenettelyn aikana tullut yhteydenottoja yksityishenkilöiltä, jotka kunnanhallituksen tapaan ovat pitäneet YVA-menettelyä tarpeellisena hankkeessa. Näkemystä on perusteltu erityisesti seuraavilla seikoilla: 1) Hankkeen vaikutukset lähiasutukseen ja luontoon, 2) hankkeessa tehtyjen luontoselvitysten puutteellisuus sekä selvityksissä olevat virheet, 3) kunnanhallituksen näkemys YVA-menettelyn tarpeellisuudesta sekä 4) 16.6.2023 julkaistuu hallitusohjelmaan sisältyvä kirjaus, jonka mukaan tulevan hallituskauden kuluessa tuulivoimahankkeiden YVA-raja lasketaan kattamaan kaikki teollisen kokoluokan tuulivoimahankkeet.

YVA-lain mukaiseen yksittäistapauspäätöksentekomenettelyyn ei sisälly yleistä kuulemistä, kuten varsinaisessa YVA-menettelyssä, mutta edellä mainitut näkemykset ELY-keskus on huomionnut päätöksenteossaan viran puolesta siten kuin voimassa oleva lainsäädäntö tätä edellyttää.

Pohjois-Savon ELY-keskuksen päätös on ettei Lapinlahden Savolan tuulivoimahankkeeseen sovelleta ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Perustelut:

Päätöksentekohetkellä voimassa olevan hankeluettelon kohdan 7e mukaisesti YVA-menettelyä sovelletaan tuulivoimahankkeeseen silloin, kun rakennettavien tuulivoimaloiden lukumäärä on **vähintään 10** kappaletta tai niiden yhteenlaskettu kokonaisteho on vähintään 45 MW.

Touko-kesäkuussa 2023 nähtävillä olleen luonnosvaiheen yleiskaavaaineiston ja hankkeesta vastaavan ELY-keskukselle toimittamien lisätietojen perusteella Savolan hankkeella ei ole sellaisia erityisominaisuuksia, joiden perusteella sen voisi sanoa merkittävästi eroavan muista vastaavan kokoluokan (5 voimalaa) teollisista tuulivoimahankkeista.

Tyypilliseen viiden voimalan hankkeeseen verrattuna Savolan hankkeen vaikutusten voi katsoa jäävän jopa tavanomaista rajoitetummiksi, koska hankkeessa suunniteltu sähköliityntäratkaisu ei edellytä uusien pitkien voimajohtolinjojen rakentamista varsinaisen hankealueen ulkopuolelle. Lisäksi YVA-päätöksentekomenettelyn aikana voimaloiden enimmäiskorkeus on hankkeesta vastaavan ja kaavoittajan toimesta jo rajoitettu 250 metriin maanpinnasta alkuperäisen 275 metrin sijasta.

Savolan hankkeen välittömään läheisyyteen ei sijoitu muita olemassa olevia ja/tai hyväksytyjä tuulivoimahankkeita.

Savolan hankealueen etäisyys Lapinlahden keskustasta on noin 14 km ja Varpaisjärven taajamasta noin 4 km. Hankealueen läheisyydessä sijaitsee jonkin verran asutusta, mutta kyse ei ole YVA-lain liitteen 2 kohdassa 2 mainitusta tiheään asutusta alueesta.

Savolan hanke ei ole ristiriidassa alueella voimassa olevien maakunta tai kuntakaavojen kanssa.

Varsinaiselle hankealueelle ei myöskään sijoitu luonnonsuojelualueita tai Natura 2000 -verkoston kohteita.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan Savolan hankkeesta todennäköisesti aiheutuu vastaavan kokoluokan tuulivoimahankkeille tyypillisiä vaikutuksia ihmisiin, maisemaan ja luonnonympäristöön. Hankkeella ei kuitenkaan ole sellaisia ominaisuuksiin, sijaintiin tai vaikutusten luonteeseen liittyviä erityispiirteitä, jotka muodostaisivat perusteen edellyttää hankkeelta myös YVA-menettelyä muiden lakien mukaisten lupa- ja hyväksymispäätösten lisäksi.

Vaikka hankkeeseen ei sovelleta YVA-menettelyä, tulee hankkeesta vastaavan YVA-lain 31 §:n nojalla olla riittävästi selvillä hankkeensa ympäristövaikutuksista siinä laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää.

Lapinlahden kunnalla ei ole päätökseen muutoksenhakuoikeutta.

Esittelijä	Kunnanjohtaja
Päätösehdotus	<p>Kunnanhallitus merkitsee saadun päätöksen tiedoksi.</p> <p>Kunnanhallitus katsoo, että asian valmistelussa, ennen varsinaisen kaavaehdotuksen lausuntokierrosta, tulee kiinnittää erityistä huomiota teknisen lautakunnan toimesta tarkastukseen ja valvontaan siten, että hankkeesta vastaavan selvitykset ympäristövaikutuksista ovat riittävät YVA-lain 31 §:n mukaisesti.</p>
Päätös	<p>Kunnanhallitus merkitsi saadun päätöksen tiedoksi.</p> <p>Kunnanhallitus katsoo, että asian valmistelussa, ennen varsinaisen kaavaehdotuksen lausuntokierrosta, tulee kiinnittää erityistä huomiota teknisen lautakunnan toimesta tarkastukseen ja valvontaan siten, että hankkeesta vastaavan selvitykset ympäristövaikutuksista ovat riittävät YVA-lain 31 §:n mukaisesti.</p>